

Het gevaar van takfīr

O moslims: Het woord heeft een grote invloed op het leven van mensen, zowel in positieve als in negatieve zin. Aan onze woorden zijn gevolgen verbonden, zowel in deze wereld als in het Hiernamaals. Daarom heeft de islam grote aandacht besteed aan het woord en duidelijk gemaakt dat wat een mens uitsprekt tegen hem wordt opgeschreven en dat hij daarvoor tegenover Allah, de Verhevene, verantwoordelijk zal worden gehouden.

Allah, de Verhevene, zegt: **«En zeker, Wij hebben de mens geschapen en Wij weten wat zijn ziel hem influistert. Wij zijn hem nader dan zijn eigen halsslagader (16) (Bedenk!) Wanneer de twee ontvangers (Engelen) de één zittend aan de rechterkant en de ander zittend aan de linkerkant zitten te schrijven (17) Geen woord uit hij, of de bewaker staat bij hem klaar»** (Soerat Qāf 50: 16-18)

De Boodschapper van Allah (ﷺ) heeft ons gewezen op het gevaar van woorden en hun grote invloed op het lot van de dienaar op de Dag des Oordeels. Hij (ﷺ) zei: **«Voorwaar, een dienaar spreekt soms een woord dat Allah behaagt, zonder er veel aandacht aan te schenken, en Allah verheft hem daardoor in rang. En voorwaar, een dienaar spreekt soms een woord dat Allah vertoornt, zonder er veel aandacht aan te schenken, en daardoor valt hij ermee in de Hel»**

(Overgeleverd door al-Bukhari van Aboe Huraira (رضي الله عنه)).

Dienaren van Allah: tot de gevaarlijkste woorden die een mens kan uitspreken zonder er acht op te slaan, behoort het woord takfīr: het verklaren van een moslim tot ongelovige en hem buiten de islam plaatsen. Dit is een ernstige beproeving en een grote ramp. Het gevaar ervan is groot voor individuen en samenlevingen, en zelfs voor het beeld van de islam en de eenheid van de moslims.

O moslims: Allah (ﷻ) heeft Zijn Profeet Mohammed (ﷺ) gezonden om de mensen uit de duisternissen van ongeloof, afgoderij, onwetendheid en dwaling te brengen naar het licht van de zuivere eenheid van Allah, het geloof, de kennis en de leiding.

Allah, de Verhevene, zegt: **«Voorzeker, Allah heeft de gelovigen een grote gunst gegeven toen Hij tot hen een Boodschapper uit hun midden stuurde die hun Zijn verzen reciteerde, hen reinigde en hen het Boek en de Wijsheid onderwees, terwijl zij hiervoor in onwetendheid verkeerden»** (al 'Imrān 3: 164)

Wanneer Allah de Verhevene een dienaar met de islam heeft geëerd en hij deze religie is binnengetreten, mag hij daar niet uit worden geplaatst op basis van vermoedens, twijfelachtige argumenten, waanbeelden, ongefundeerde beweringen of begeerten. Integendeel: degene van wie het moslim-zijn met zekerheid vaststaat, mag niet van de islam afvallig worden verklaard behalve op basis van zekerheid, nadat aan de voorwaarden is voldaan, belemmeringen zijn uitgesloten en men zich daarvoor heeft gewend tot de diepgewortelde geleerden.

Het uitgangspunt is dus dat degene die de islam openlijk belijdt, een moslim is. Dit uitgangspunt mag niet door louter twijfel of vermoedens worden tenietgedaan.

O moslim: Als de teksten van de islam het uitschelden, belasteren, bespotten en vervloeken van een moslim al hebben verboden, hoe zit het dan met het uit de islam plaatsen van iemand en hem tot ongelovige verklaren?! Dat is nog veel gevaarlijker en een nog ernstiger misdaad. Daarom bevatten de teksten uit de Koran en de Soenna duidelijke waarschuwingen tegen het overhaast uitspreken van oordelen van ongeloof over moslims, zonder kennis en zonder bewijs.

Allah, de Verhevene, zegt: **«O, jullie die geloven! Wanneer jullie gaan (vechten) voor de zaak van Allah, controleer dan (de waarheid) en zeg niet tot degene die jullie Salam (groet) geeft: “jij bent geen gelovige,” verlangend naar de vergankelijke goederen van het wereldse leven. Er zijn veel meer voordelen en goederen bij Allah. Zoals hij nu is, waren jullie vroeger ook, tot Allah Zijn gunsten over jullie heeft uitgestort, wees daarom voorzichtig in het onderscheid. Allah is zich altijd bewust van wat jullie doen»** (An-Nisā' 4: 94)

Allah, de Verhevene, heeft hiermee verboden om overhaast te oordelen over degene die de islam toont, en Hij heeft bevolen om zaken zorgvuldig te onderzoeken en zich ervan te vergewissen.

Onze geliefde Profeet (ﷺ) zei: **«Wanneer een man tegen zijn broeder zegt: ‘O ongelovige!’, dan treft deze uitspraak één van hen beiden»** (Bukhari & Moslim)

En van Aboe Dharr (رضي الله عنه) is overgeleverd dat de Boodschapper van Allah (ﷺ) zei: **“Geen man beschuldigt een andere man van zedeloosheid, en hij beschuldigt hem niet van ongeloof, zonder dat het tegen hemzelf terugkeert, als zijn metgezel niet zo is”**

(Overgeleverd door al-Bukhari)

Deze overleveringen maken duidelijk hoe gevaarlijk het is om dergelijke uitspraken overhaast te gebruiken. Een moslim mag takfir niet gebruiken als middel bij een ruzie, uit wraak, uit leedvermaak of om zijn eigen gelijk of ego te laten zegevieren.

Het verklaren van iemand tot ongelovige is geen kwestie die gebaseerd mag worden op persoonlijke begeerten of meningen, noch op woede en emoties, en evenmin op ruzies en meningsverschillen. Het is daarentegen een religieus oordeel dat zijn eigen grondslagen, regels, voorwaarden en belemmeringen kent.

Daarom is het niet toegestaan dat iemand die daarvoor niet over de vereiste kennis beschikt, zich met dergelijke kwesties op de voorgrond plaatst. Evenmin mag een mens zichzelf tot rechter maken over de geloofsovertuigingen en intenties van andere mensen

Dienaren van Allah: vrees Allah met betrekking tot jullie tongen en hoed jullie voor woorden die verdelen in plaats van verenigen, afbreken in plaats van opbouwen en verderf brengen in plaats van verbeteren.

Bewaar jullie tongen voor het onterecht verklaren van anderen tot ongelovigen, en voor het uitschelden, beledigen, bespotten en vervloeken. Streef ernaar de eenheid van het woord te bewaren, geschillen tussen mensen te verzoenen en elkaar te helpen in het goede en in godsvrucht.

Weet dat een moslim fouten kan maken, kan zondigen en tekort kan schieten. Maar het behandelen van fouten dient te gebeuren met kennis, wijsheid, oprechte raad en verzoening, en niet met roekeloosheid en overhaasting om mensen buiten de islam te plaatsen.

Wij vragen Allah, de Verhevene, om ons inzicht te geven in onze religie, ons te voorzien van nuttige kennis en goede daden, ons geloof en onze islam voor ons te beschermen en ons te behoeden voor beproevingen, zowel de zichtbare als de verborgene.